

Kommersiell Serviceplan Ragunda kommun

2016-2020

En förutsättning för att skapa tillväxt i samhället är god tillgång till offentlig och kommersiell service. Service är en viktig del av att skapa attraktiva miljöer och möjligheter till arbetstillfällen. Tillgång till service är oftast avgörande vid val av bostads-plats och för företag vid etableringar och utveckling

Innehåll

1. Inledning	1
2. Bakgrund	4
3. Mål & Syfte	5
3.1 Mål	5
3.2 Delmål	5
3.3 Syfte	5
4. Begrepp	6
4.1 Kommersiell service	6
4.2 Offentlig service	6
4.3 Statlig service	6
4.4 Regional service	6
4.5 Kommunal service	6
5. Definitioner Service	6
5.1 Serviceort	6
5.2 Lokala Servicepunkter	7
6. Åtgärder	7
6.1 Åtgärdsplan...	8
7. Nuläge	9
7.1 Dagligvarubutiker/servicebutiker	9
7.2 Drivmedelsstationer	9
7.3 Post Apotek kontantuttag, betalningsförmedling	10
8. Bilaga Stöd för kommersiellservice	
9. Uppföljning utvärdering	15

Serviceplan 2016-2020 Ragunda kommun

1. Inledning

En förutsättning för att skapa tillväxt i samhället är god tillgång till offentlig och kommersiell service. Service är en viktig del av att skapa attraktiva miljöer och möjligheter till arbetstillfällen. Tillgång till service är oftast avgörande vid val av bostads-plats och för företag vid etableringar och utveckling.

Tillväxtanalys har konstaterat att faktorer som är avgörande för en orsts utveckling är bra infrastruktur, god offentlig service, närhet till arbetsmarknader, attraktivt boende och goda sociala strukturer. Både boende och företag behöver en god service för att vardagen ska fungera.¹ Göra ärenden på Internet eller träffa sin banktjänsteman, behov av att handla mat, eller hämta barn på skolan är lika oavsett om människor bor på landsbygden eller i staden. Men förutsättningarna för vardagssysslorna skiljer sig åt. Landsbygden präglas av glesare strukturer som påverkar det mesta som sker där, inte minst påverkar det tillgängligheten till service och infrastruktur.

Det som starkt påverkar förutsättningarna för den offentliga och kommersiella servicen är den demografiska utvecklingen. Ragunda kommun hade år 2015 drygt 5 440 invånare, på kartan sid 3 ser man hur dessa är fördelade över kommunen

För att kunna säkerställa att tillväxt även kan ske på landsbygden behövs en plan för både offentlig och kommersiell service. En service som är viktig för att skapa attraktiva boendemiljöer och nya möjligheter till jobb. Det är också helt avgörande att det finns en bra infrastruktur (vägar, bredbandsfiber och mobil uppkoppling) på landsbygden för att servicen ska kunna fungera för både boende och företag.

Under senare år har alternativa lösningar med andra leverantörer till drivmedel och livsmedel delvis bidragit till att viss handel ändå kan fortgå. En annan viktig faktor som inger hopp är utbyggnaden av det mobila telefonnätet och bredbandsfiber i bygderna. Med ny teknik öppnas möjligheten att utveckla landsbygden. Detta skapar också möjligheter för landsbygdsbutikerna, där den "digitala lanthandeln" är den vägvisande visionen.

Behoven av service ser lika ut för staden som för landsbygden, men förutsättningarna skiljer sig åt. Landsbygden präglas av glesare strukturer som påverkar det mesta som sker där, inte minst påverkar det tillgängligheten till service och infrastruktur.

Ökande avstånd till service måste dock inte betyda sämre tillgänglighet för medborgaren. Tillgängligheten kan till och med öka trots längre avstånd till service. Vissa medborgare har blivit mer rörliga och det ökade pendlandet minskar till exempel problemet med tillgång till service och varor nära boendet, i och med att service kan nyttjas innan eller efter arbetsdag. För vissa medborgare, som är mindre rörliga, blir dock tillgängligheten försämrad om servicen koncentreras.²

¹ Regionalt serviceprogram Jämtlands län 2014-2018, länsstyrelsen Jämtlands län

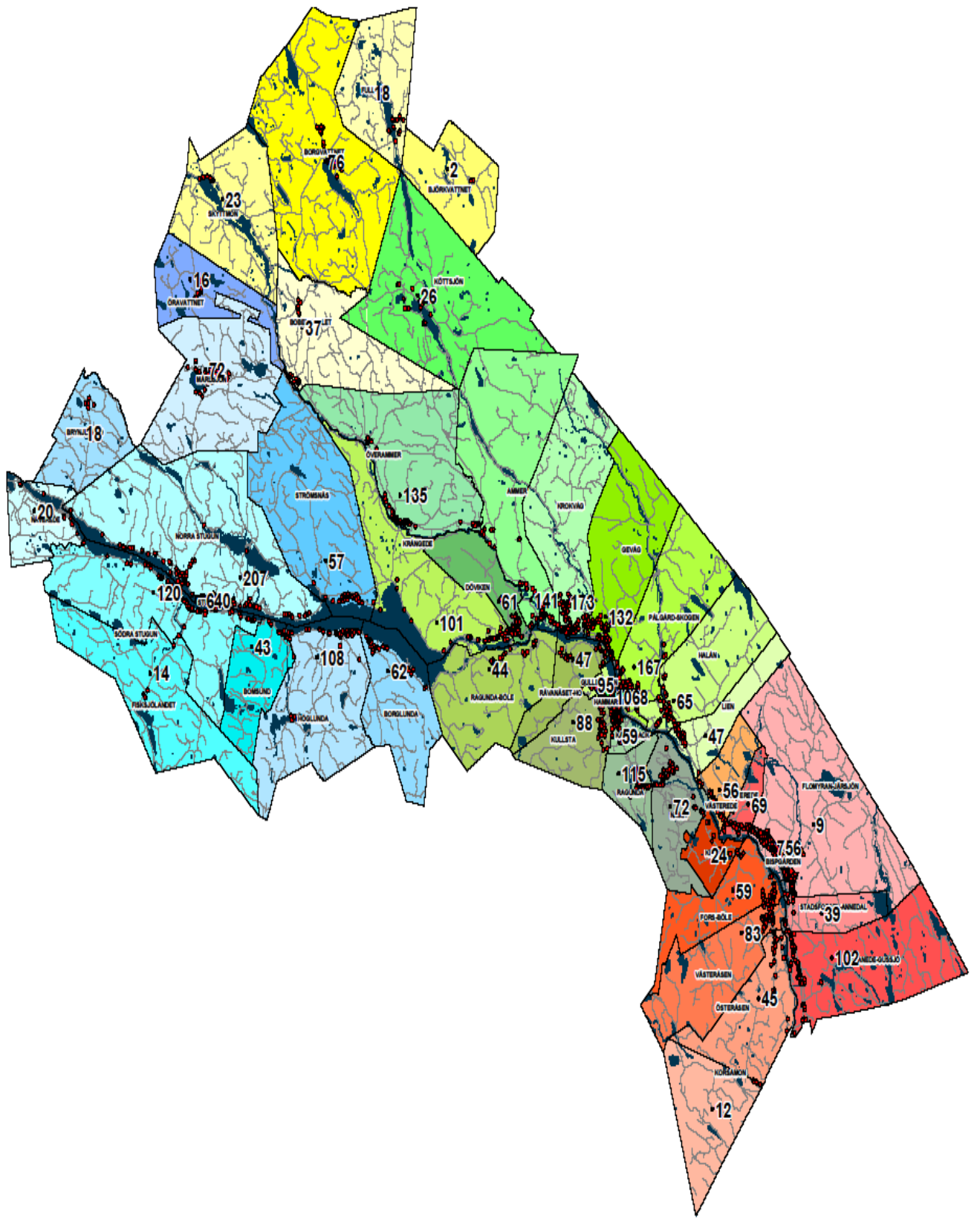
² Landsbygdsstrategi för Örnsköldsviks kommun 2014-2018

Förändrade köpmönster, e-handel, serviceutbud, demografiska utvecklingen – det finns många omvärldsfaktorer som påverkar både behoven av service men även utbudet av service. Östersunds kommun präglas av en stad med stort utbud av service och tjänster med omgivande landsbygdsområden. En viktig strategi för kommunen är att verka för att upprätthålla en god service i hela kommunen. Kommunen ska även arbeta för att läns- och kommungränser inte är ett hinder för tillgång till en god service för de som bor och verkar i kommunen.

Det regionala serviceprogrammet ”Regionalt serviceprogram 2014-2018” som tagits fram av länsstyrelsen Jämtlands län med syfte att styra insatser för en god servicenivå i Jämtlands län lyfter fram kommunerna som viktiga aktörer i servicefrågor. Målet är att kvinnor och män, oavsett etnicitet och ålder, ska ha likvärdig tillgång till dagligvaror och drivmedel.

Upprätthållandet av en god service utgör en strategisk faktor för Ragunda kommuns utveckling

2. BAKGRUND

Regeringen uppdrog åt Länsstyrelserna i maj 2013 att utarbeta regionala serviceprogram för perioden 2014-2018. Vidare gav regeringen också uppdrag åt Tillväxtverket att i dialog med Tillväxtanslys, utarbeta riktlinjer för framtagande och genomförande av dessa program. De regionala serviceprogrammen skulle lämnas till Näringsdepartementet senast 14 mars 2014 och träda i kraft den 1 april 2014.

Det regionala serviceprogrammet har utformats i samråd med ett brett partnerskap där representanter från näringslivskontoren i länets kommuner medverkat. I framtagande och genomförande av det regionala serviceprogrammet ska hållbarhetsdimensionerna beaktas med särskild fokus på jämställdhet mellan kvinnor och män, integration, mångfald samt miljö. Ansvaret för genomförande och uppföljning av det regionala serviceprogrammet (RSP) åligger Länsstyrelsen Jämtlands län.

RSP har haft ett varierat genomförande runt om i landet. Erfarenheterna visar dock att regionala serviceprogrammet bland annat

- har fungerat som ramverk
- främjat samordning mellan olika aktörer och insatser för att öka tillgängligheten till service på gles och landsbygd
- tydliggjort kopplingen mellan tillgänglighet till service och näringslivets utveckling

Andra framgångsfaktorer är

- Aktivt partnerskap
- Kontinuerlig processledning till kommunerna
- Kommunernas och den ideella sektorns engagemang

Länsstyrelsen i Jämtland rekryterade en projektledare i juni 2014 för att arbeta med det regionala serviceprogrammet. Projektledaren är också den som genomfört processledningen. För att ett servicefrämjande arbete ska bli långsiktigt framgångsrikt och hållbart är målsättningen att Jämtlands åtta kommuner ska skriva kommunala serviceplaner i samarbete med processledaren.

3. MÅL OCH SYFTE

Serviceprogrammet har till syfte att styra insatser för en god servicenivå i Jämtlands län. Målet är att kvinnor och män, oavsett etnicitet och ålder, ska ha likvärdig tillgång till dagligvaror och drivmedel.

Programmet ska vara ett styrande dokument i syfte att samla resurser och insatser för att uppnå detta mål om en god servicetillgänglighet i länet samt vara vägledande för användandet av stödet till kommersiell service. Programmet ska också kunna användas av andra myndigheter, organisationer och företag i syfte att samla resurser och insatser mot det gemensamma målet- en god servicenivå i länet.

Ragunda kommun ska säkerställa att hela kommunen, har tillgång till god service inom rimliga avstånd. Målsättningen är att servicenivån ska bidra till att fler människor kan bo kvar och verka i kommunen, att den skapar attraktiva boendemiljöer och attraktiva näringslivsmiljöer med möjlighet att starta och driva företag. Vidare att fler människor och verksamheter flyttar in men också att attrahera fler att besöka vår kommun.

3.1 Mål

Mål med Serviceplanen är att visa på hur den kommersiella servicen i Ragunda kommun ser ut och vilka insatser som behöver göras för att behålla den. Kommunen måste äga frågan för att behålla en levande bygd.

3.2 Delmål

- Säkerställa att erforderlig/nödvändig service finns på landsbygden.
- Utveckla Stugun Hammarstrand och Bispgården som serviceorter. Utveckla Borgvattnet som lokal servicepunkt.
- Arbeta med innovativa hållbara samverkans effektiva servicelösningar.

3.3 Syfte

Serviceplanens insatser ska leda till ett ökat engagemang, förståelse och kunskap kring service som en del av kommunens arbete med näringslivs- och landsbygdsutveckling så att servicens funktioner konkret vägs in i kommunernas långsiktiga och strategiska planering. Den ska även vara ett verktyg för att öka handlingsberedskapen i servicefrågor.

4. BEGREPP

4.1 Kommersiell service

Med kommersiell service avses invånares och verksamheters tillgång till livs- och drivmedel men också förbrukningsvaror, apotek, post- och paketärenden, ombud för spel- och systembolag, bank, bredband, mobiltelefoni, vägar och transporter. Planen behandlar inte infrastrukturen vägar, mobiltelefoni och bredband.

4.2 Offentlig service

Offentlig service delas in i statlig, regional och kommunal service.

4.3 statlig service

Den statliga servicen omfattar bland annat tillgång till polis, försäkringskassa, arbetsförmedling och statliga myndigheter och verk, t ex Länsstyrelsen, Tillväxtverket, Skattemyndigheten, Jordbruksverket, Naturvårdsverket och Trafikverket.

4.4 Regional service

Region Jämtland Härjedalen hanterar bland annat näringsliv (regionala stöd}, infrastruktur, social välfärd, länskultur, kollektivtrafik och regional utveckling.

4.5 Kommunal service

I den kommunal service ingår tillgång till skola/förskola, äldreomsorg, bibliotek, räddningstjänst, bostads-, bygg- och fastighetsärenden, planärenden, vatten och avlopp, avfall och återvinning, miljö och hälsoskyddsärenden, energiförsörjning, bredband, service till näringslivet, kulturen och fritidsverksamheterna.

Handlingsplanen behandlar kommersiell service förutom bredband och mobiltelefoni som finns i kommunens bredbandsstrategi.

5. Definitioner Service

I planen används begreppen *serviceort* och *lokal servicepunkt*. *Serviceorter* med omland, inklusive servicepunkter, är viktiga för utvecklingen av landsbygden. Serviceorterna ska erbjuda attraktiva boendemiljöer samt grundläggande servicefunktioner, offentliga och kommersiella, som är stödjande för omlandet.

5.1 I serviceorter ska förutsättningar skapas för följande när det gäller kommersiell och offentlig verksamhet och service:

- Livsmedelsbutik
- Drivmedel
- Annan kommersiell service utifrån lokala förutsättningar som till exempel apotek, café, frisör
- Förskola/skola/fritidshem

- Bibliotek/skolbibliotek
- Anläggningar, lokaler och spår för idrott och motion hela året.
- Samlingslokaler för kultur- och föreningsaktiviteter
- Omsorg och stöd till äldre och personer med funktionsnedsättning
- Räddningstjänst

Det kan även handla om att samordna kommunens verksamhet vid serviceorterna. Vidare kan medborgare förvänta sig att kommunen arbetar för samordning och samverkan mellan olika aktörer kring hälso-och sjukvård samt tandvård. I kommunen är Stugun Hammarstrand och Bispgården serviceorter.

5.2 Lokala servicepunkter är ett sätt att arbeta för utökad service på landsbygd främst med fokus på tillgänglighet till dagligvaror och drivmedel.

En servicepunkt är oftast förlag till dagligvarubutik alternativt drivmedelsförsäljning där man till exempel kan ta en kopp kaffe, göra ärenden över nätet. Servicepunkten kan vara den naturliga mötesplatsen i en by/ort. En servicepunkt kan ge mervärde i form av ökad besöksanledning till butiken eller drivmedelsförsäljning och ger därmed ökad möjlighet till merinköp och merförsäljning samt fungera som mötesplats.³ I Ragunda kommun är Borgvattnet en servicepunkt

Utglesningen av den offentliga och kommersiella servicen pågår i stora delar av den svenska landsbygden med undantag för tätorter på landsbygden utanför de största städerna. Ragunda kommun har i dagsläget 4 dagligvarubutiker och 4 drivmedelsstationer.

6. Åtgärder

I landsbygdsområdena i kommunen är tillgång till service relativt sett god. Även om tillgången till servicen är relativt god så är det också sårbart där det finns bara en butik och/eller drivmedelsstation. Därför är det av stor vikt att kommunen arbetar förebyggande och innovativt för att hitta samordningslösningar och nya sätt att lösa tillgängligheten till service. För att kunna göra det behöver kommunen löpande ha en uppdaterad bild av behoven av service i landsbygdsområdena samt diskutera lösningar med bland annat lokala utvecklingsgrupper.

³ Landsbygdsstrategi för Örnsköldsviks kommun 2014-2018

Mål: Öka/bibehålla tillgänglighet till service på landsbygden	<u>Ansvarig</u>
<u>Externa åtgärder:</u> 1. Informera näringsidkare på landsbygden om olika stödmöjligheter som finns till kommersiell service.	samhällsbyggnadsförvaltningen
2. Kommunen stödjer ett fortsatt hemsändningsbidrag.	samhällsbyggnadsförvaltningen
<u>Interna åtgärder</u> Kommunen ska vid revidering av till exempel översiktsplan integrera landsbygdsservice-frågorna. En GIS karta med serviceorter/punkter för att kunna arbeta med uppföljningen	samhällsbyggnadsförvaltningen
Mål: Utveckla Stugun Hammarstrand och Bispgården som serviceorter. Utveckla Borgvattnet som servicepunkt.	
Dialogmöten kring service med lokala utvecklingsgrupper servicegivare och företagare uppdatera behovsbilden av service i kommunen.	samhällsbyggnadsförvaltningen
Mål: En hållbar innovativ servicelösning på landsbygden testas.	
Stödja utvecklingen av lokala servicelösningar där intresse och underlag för sådana finns. Det kan också vara flera intressenter som tillsammans över ett geografiskt område tillhandhåller olika slag av service.	samhällsbyggnadsförvaltningen

7. Nuläge

7.1 Dagligvaror/Servicebutiker 2015

Butiksnamn	Ort
Ica nära	STUGUN
Ok Q8	STUGUN
Affär'n i Borgvattnet	BORGVATTNET
ICA Supermarket	HAMMARSTRAND
TIME	HAMMARSTRAND
Ica Forsen	BISPGÅDEN
Trafikbutiken	BISPGÅDEN

7.2 Drivmedelsstationer 2015

Namn	Ort
OK Q8	STUGUN
Macken i Borvattnet	BORGVATTNET
Ingo	HAMMARSTRAND
Trafikbutiken Statoil	BISPGÅDEN
Q Star	BISPGÅDEN

7.3 Post, kontantuttag betalningsförmedling, apotek och apoteksombud

Postens verksamhet omstrukturerades under början av 2000-talet. Strukturuomvandlingen ledde till ett ökat antal servicepunkter med i många fall längre öppethållandetimes än tidigare.

Postens lantbrevbärare når ut till i stort sett alla befolkade delar av länet för bland annat utdelning av brev och paket. Lantbrevbärarservicen fyller därför en funktion i kommunen.

<u>Kontantuttag</u>		
Bankomat 504801	Forsvägen 33	BISPGÅRDEN
Bankomat 511101	Centralgatan 14	HAMMARSTRAND
Handelsbanken	Centralgatan 22	HAMMARSTRAND
TIME	Centralgatan 42	HAMMARSTRAND
ICA Nära	Industrivägen 2	STUGUN
<u>Betalningsförmedling</u>		
Handelsbanken	Centralgatan 22	HAMMARSTRAND
TIME 717	Centralgatan 42	HAMMARSTRAND
Swedbank AB	Centralgatan 14	HAMMARSTRAND
<u>Dagskasshantering</u>		
Loomis CashDrop	Centralgatan 14	HAMMARSTRAND
Nokas Servicebox	Centralgatan 14	HAMMARSTRAND
Nokas Servicebox	Centralgatan 42	HAMMARSTRAND
Nokas Servicebox	OK / Q8	STUGUN
<u>Apoteksombud</u>		
Ica Forsen	Forsvägen 22	BISPGÅRDEN
Affär 'n i Borgvattnet	Borgvattnet 131	STUGUN
OKQ8	Stuguvägen 1	STUGUN
<u>Apotek</u>		
Apoteket Wildhussen	Centralgatan 24	HAMMARSTRAND
<u>Posttjänster</u>		
Ica Forsen	Forsvägen 22	BISPGÅRDEN
Ica Hammarn	Centralgatan 20	HAMMARSTRAND
Ica Stugun	Industrivägen 2	STUGUN

Tillgång till kommersiell och offentlig service är en förutsättning för att skapa miljöer där det är attraktivt att driva företag samt bo och arbeta.

"Utan service inga företag. Utan företag ingen service."

8. Bilaga

Stöd för kommersiell service

För att uppnå en god servicenivå i hela landet finns olika ekonomiska stöd till i första hand dagligvarubutiker och bensinstationer i gles- och landsbygder. Tillväxtverket har ett nationellt samordningsansvar i frågor som rör stödet till kommersiell service. Du ansöker om stödet hos Länsstyrelsen i Jämtlands län eller Region Jämtland Härjedalen.

Stöd till kommersiell service i glesbygd - Region Jämtland Härjedalen (Tillväxtverket)

Den som tillhandahåller en livsmedelsservice (nödvändigt utbud av basservice) via exempelvis en dagligvarubutik eller en bensinstation i glesbygd eller landsbygd kan få stöd till kommersiell service. Stöd till kommersiell service används för att trygga tillgången på dagligvaror och drivmedel i servicegleasa områden i länet.

Vem kan söka stöd?

Den som driver:

- dagligvarubutik
- varubuss för försäljning av dagligvaror
- bensinstation
- fackhandel (endast om synnerliga skäl föreligger)

samt kommuner som bekostar hemsändning av varor till hushållen.

Var kan man söka stöd?

Stöd kan ges servicegivare i servicegleasa områden där det inte finns mer än ett företag med samma verksamhetsinriktning på orten eller i dess närhet.

Vilka stödformer finns?

- **Investeringsbidrag**

Stöd kan erhållas i samband med investeringar i byggnader, större reparationer av lokaler som behövs för verksamheten, inventarier, inredning eller liknande som behövs för verksamheten. Du kan, i normalfallet, få bidrag med högst 50% av de utgifter som godkänns i din ansökan.

- **Investeringslån**

Avser i huvudsak lån till övertag av rörliga omsättningstillgångar såsom varulager där annan finansiering inte går att erhålla.

- **Servicebidrag**

Bidrag lämnas endast om det finns särskilda skäl och andra åtgärder har prövats. Bidraget lämnas endast i samband med tillfälliga lönsamhetsproblem som kan bedömas vara övergående. Bidrag lämnas med högst 250 000 kr per år till samma mottagare. Om det av servicestrategiska skäl bedöms som betydelsefullt kan bidraget utsträckas till 300 000 kr per år.

- **Hemsändningsbidrag**

Bidraget riktar sig mot kommuner som helt eller delvis bekostar hemsändning av dagligvaror till hushåll. Ersättningen kan också gälla inköpsresor. Det är kommunen som avgör om och hur hemsändning eller inköpsresor ska subventioneras. Hemsändningsbidraget kan sökas från kommunen av de butiker som upprätthåller hemsändning av varor till kunder som har svårt att själva ta sig till butiken

Kommunen kan i sin tur ansöka om hemsändningsbidrag för sina kostnader. Bidrag kan lämnas om sändningen sker på ett ändamålsenligt sätt och utan onödiga kostnader. Bidraget får lämnas med ett belopp som motsvarar högst 50% av kommunens nettoutgift. Bidraget får inte överstiga 100 kr per hushåll och hemsändningstillfälle.

Investeringar i kommersiell och offentlig service - Landsbygdsprogrammet, Länsstyrelsen (Jordbruksverket)

Man kan få stöd för investeringar som leder till bättre tillgång till service på landsbygden. Syftet med stödet är att upprätthålla och utveckla lokal service för dem som bor, verkar på och besöker landsbygden. Stödet är ett projektstöd och kan sökas från slutet av augusti 2015. Man kan få stöd för dagligvarubutiker, drivmedelsanläggningar och servicepunkter där service finns samlad samt stöd till distributions- och logistiklösningar.

Vem kan få stöd?

Näringsliv, föreningar, organisationer, myndigheter, kommuner, landsting och regioner, kan söka det här stödet.

Investeringar i kommersiell och offentlig service

Man kan få stöd om du investerar i lokal kommersiell service som dagligvarubutiker och drivmedels-anläggningar. Man kan också få stöd för att etablera servicepunkter för gårdsbutiker, campingplatser, vårdshus, bygdegårdar eller andra lokaler. Det kan då handla om en kombination av kommersiell service så som dagligvaror och drivmedel tillsammans med exempelvis, biblioteksverksamhet, medborgarinformation, betaltjänster, kontanthantering samt ombudsverksamhet för post och pakethantering. Det finns även stöd för investeringar i distributions- och logistiklösningar, i syfte att underlätta för samordnade varutransporter. Det kan finnas regionala begränsningar för vad du kan söka stöd för.

Det här kan man få stöd för

Utgifter för att genomföra investeringen, som köp av arbete, byggnad och nytt material, köp eller avbetalningsköp av ny eller begagnad utrustning och nya maskiner tjänster som du köper av arkitekter, ingenjörer och konsulter köp eller utveckling av programvara. Om man köper begagnad utrustning måste man intyga att den tidigare ägaren inte har fått stöd för inköp av den.

Man kan däremot inte få stöd för lön till anställda i företag och inte heller till eget arbete i enskild firma, handelsbolag och kommanditbolag för att genomföra investeringen.

Så här mycket kan man få i stöd

Man kan få stöd för upp till 50 procent av de utgifter som ger rätt till stöd. Utgifterna måste vara 50 000 kronor eller mer för att man ska kunna få stöd. I vissa fall kan man få stöd för upp till 90 procent av de utgifter som ger rätt till stöd. Detta om:

- man investerar i förbättrad tillgänglighet
- startar upp en nedlagd butik
- försäljningsstället för dagligvaror, drivmedel eller servicepunkter är högt prioriterad i länsstyrelsens handlingsplan utifrån de regionala serviceprogrammen
- huvudsyftet med din investering är större förbättringar för miljö och klimat. Till detta räknas inte byte av kyl- och frysutrustning utan mer övergripande miljö-och klimatsatsningar.

I de fall där man kan få 90 procent stöd för sina utgifter i stöd måste utgifterna vara 30 000 kronor eller mer.

Man söker stödet i Jordbruksverkets e-tjänst

Man kan söka stödet från slutet av augusti. Man söker stödet via Jordbruksverkets e- tjänst för företagsstöd och projektstöd. Man når också e-tjänsten via Mina sidor. E- tjänsten hjälper dig att göra en korrekt ansökan. Man loggar in med e-legitimation. Det innebär att man också skriver under sin ansökan elektroniskt. När man har skickat in sin ansökan kommer ni direkt att få en kvittens på att den har kommit in till länsstyrelsen.

Länsstyrelsen prioriterar bland ansökningarna

Länsstyrelsen kommer att bedöma er ansökan efter vad som är prioriterat för att nå målen med landsbygdsprogrammet och målen för er regions utveckling. Det är endast de högst prioriterade ansökningarna som får stöd. Vilka prioriteringar som gäller i ditt län kan man läsa om på länsstyrelsens webbplats.

Skicka ansökan innan du påbörjar din investering

Utgifter som man vill räkna in i din investering får man inte ha haft eller betalat innan ansökan kommit in till länsstyrelsen. En utgift får man när man köper en vara eller en tjänst. När man ansöker om utbetalning av sitt stöd så kommer man att få redovisa fakturadatum för inköpet och datum då man har betalat fakturan.

10. Uppföljning/utvärdering

Ansvar och kostnader

Varje utskott och styrelse ansvarar för att inom sitt ansvarsområde vidta åtgärder i planen och budgeterar för de kostnader som åtgärderna medför. Kommunstyrelsen har ett samordningsansvar för att handlingsplanen genomförs.

Uppföljning och utvärdering

Genom att följa upp och utvärdera kommunala serviceplanen går det att se om målen nås och om medel används på rätt och effektivt sätt. Utvärdering av kommunala serviceplanen sker löpande. Samhällsbyggnadsutskottets uppgift är att varje år följa upp genomförda åtgärder.

Indikatorer

- Antal dagligvarubutiker
- Antal försäljningsställen för drivmedel
- Antal apotek och apoteksombud
- Tillgång till grundläggande betaltjänster
- Tillgänglighet i form av restid till närmaste butik och försäljningsställe av drivmedel
- Antal dialogmöten med lokala utvecklingsgrupper samt företagare, samt hur ser representationen ut (ålder, kön, turister, bofasta, inflyttare med mera)